

سوالات درس بیست و چهار مطالعات اجتماعی نهم

ص ۱۶۰

۱) منظور از فعالیت اقتصادی چیست؟ هر جامعه ای برای ادامه زندگی و رفع نیازهای خود ناگزیر است از منابع طبیعی استفاده کند و وسایل مورد نیاز خود را تولید کند به این کار فعالیت اقتصادی گفته می شود

نکته: تولید ممکن است تولید کالا یا خدمت باشد. کشاورزان در مزرعه و باغ و کارگران در کارخانه و کارگاه، کالا تولید می کنند. پزشکان، معلمان، پلیس ها و کارمندان و ... خدمت ارائه می کنند.

نکته: همه ی افراد جامعه و حتی تولید کنندگان و توزیع کنندگان به نوبه ی خود مصرف کننده اند

۲) رابطه ی اقتصادی بین افراد چگونه شکل می گیرد؟ هیچ جامعه ای نمی تواند بدون فعالیت های اقتصادی به حیات خود ادامه دهد و در همه جوامع، چرخه ی تولید، توزیع و مصرف وجود دارد و همواره بین افراد روابط اقتصادی برقرار می شود

۳) برای افزایش بهره وری اقتصادی چه باید کرد؟ باید بهره وری را در تولید و توزیع افزایش دهیم و الگوی مصرف را نیز عقلانی کنیم

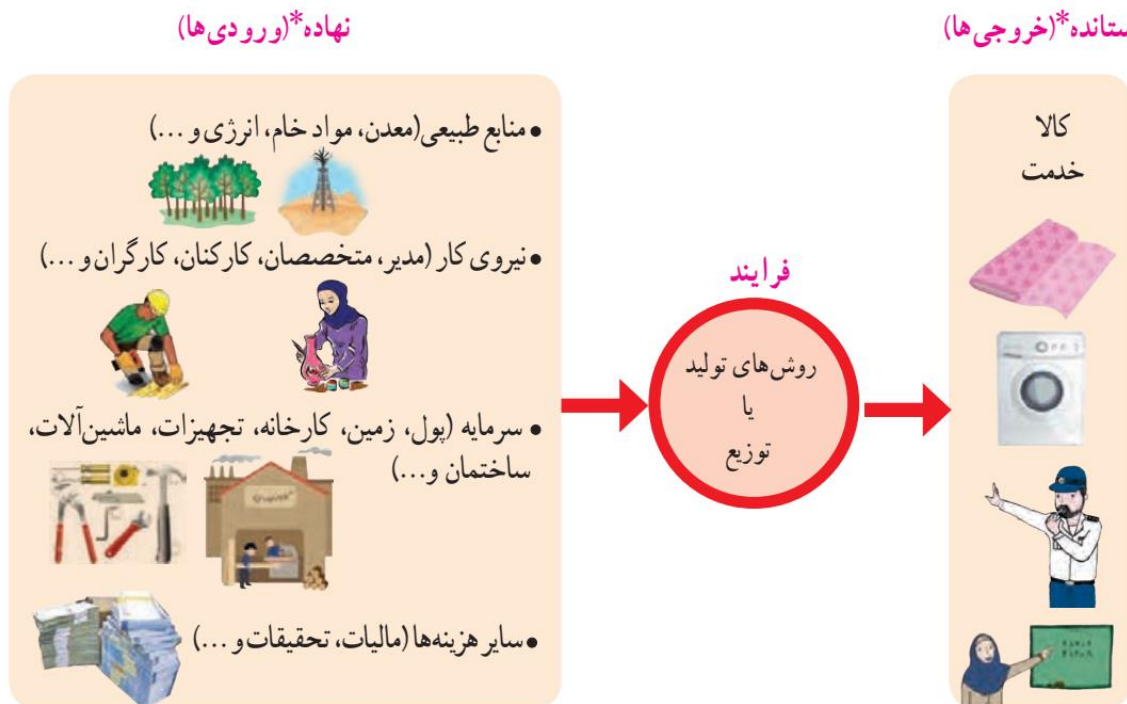
ص ۱۵۲

۴) منظور از نهاده (ورودی ها) چیست؟ منابع طبیعی (معدن، مواد خام، انرژی و ...) - نیروی کار (مدیر، متخصصان، کارکنان، کارگران و ...) - سرمایه (پول، زمین، کارخانه، تجهیزات، ماشین آلات، ساختمان و ...) - سایر هزینه ها (مالیات، تحقیقات و ...)

۵) منظور از فرایند چیست؟ روشهای تولید یا توزیع

۶) منظور از ستانده (خروجی ها) چیست؟ کالا - خدمات

نکته: تصویر زیر مهم است:

۷) **افزایش بهره وری به چه معناست؟ مثال بزنید.** افزایش بهره وری به این معناست که با روش‌های مناسب، هزینه‌های خود را با حفظ کیفیت کالا یا خدمات، کاهش دهیم و در مقابل، خروجی‌های فعالیت اقتصادی خود (ستانده) را افزایش دهیم.

مثال اگر در کارگاهی روزی ۱۰ جفت کفش تولید شود و صاحب کارگاه با اجاره کردن یک ساختمان به قیمت ارزان‌تر و آموزش دادن و تشویق نیروی کار یا ابداع یک روش جدید یا اختراع یک وسیله که مصرف برق یا مواد مصرفی را کاهش می‌دهد. میزان تولید را به ۱۳ جفت کفش (با همان کیفیت یا با کیفیتی بهتر) در روز افزایش دهد، در اینجا می‌گوییم بهره وری اتفاق افتاده است.

نکته: علاوه بر افزایش میزان تولید کالاها و خدمات، افزایش کیفیت آنها نیز مورد توجه قرار می‌گیرد

گیرد

۸) **فعالیت ۲) به نظر شما ، اگر میزان هزینه های تولید را افزایش دهیم و به همان میزان تولید افزایش یابد ، باز هم می توانیم ادعا کنیم بهره وری اتفاق افتاده است ؟**

خیر - زیرا اتفاق خاصی نمی افتد چون قیمت تمام شده کالا بالا بوده و گران به دست مصرف کننده می رسد در نتیجه از یک طرف باعث کاهش علاقه مردم به خرید آن کالا شده و از طرف دیگر زمینه واردات نوع خارجی آن کالا بیشتر می شود

۹) **جایگاه اقتصاد و تولید از منظر اسلام را بنویسید ؟** از منظر اسلام اقتصاد و تولید وسیله اند نه هدف. یعنی تولید وسیله ای است که انسان از طریق آن نیازهای ضروری خود و جامعه را رفع می کند و به مسائل مهم تر می پردازد

۱۰) **در دنیای امروز تولید با چه هدفی انجام می گیرد ؟** با هدف کسب سود بیشتر انجام می گیرد و سودجویان بدون توجه به تخریب و نابودی طبیعت همچنان به تولید بیشتر ادامه می دهند

نکته: در دنیای امروز ، تولید با هدف کسب سود بیشتر انجام می گیرد.

۱۱) **سیاست دو گانه کشورهای قدرتمند صنعتی در بهره برداری از طبیعت و منابع**

طبیعی را بنویسید ؟ کشورهای صنعتی امروز سعی می کنند از طبیعت و منابع طبیعی خود محافظت کنند اما با تبلیغات و تحت تأثیر قرار دادن مردم دیگر کشورها ، مصرف گرایی را که موجب تخریب محیط زیست می شود ، تشویق می کنند

۱۲) **آیا افزایش تولید به هر روش و به هر قیمتی مجاز است ؟ چرا ؟ مثال بزنید ؟** خیر -

افزایش تولید و فعالیت های اقتصادی اگر به محیط زیست لطمه بزند با اصول بهره وری سازگار نیست - زیرا نابودی و تخریب طبیعت ، خود هزینه های مجدد و مشکلات جبران ناپذیری برای ما به وجود می آورد.

مثال : در دو دهه اخیر در نواحی داخلی کشور ما به طور بی رویه چاه های عمیقی حفر شد. آب

این چاه ها و سفره های آب زیرزمینی برای افزایش تولید محصولاتی چون پسته به مصرف رسید اما حفر بی رویه چاه ها مشکلات زیادی چون کم آبی شدید در منطقه، خشک شدن مزارع و تخلیه روستاها و یا افزایش احتمال بروز زمین لرزه را به دنبال دارد که جبران آنها بسیار دشوار است - استفاده بی رویه از کودهای شیمیایی و سموم کشاورزی اگرچه میزان تولید سبزیجات و میوه ها را بالا می برد اما موجب شیوع بیماری های خطرناک می شود

ص ۱۶۳

نکته: امروزه با توجه به اهمیت حفظ محیط زیست، به جای واژه ی بهره وری از «بهره وری سبز» استفاده می شود.

۱۳) منظور از بهره وری سبز چیست؟ منظور از بهره وری سبز این است که از ابزارها، روش ها و فناوری های مختلف در همه ی مراحل تولید، توزیع و مصرف به گونه ای استفاده کنیم که تأثیرات مضر و منفی فعالیت ها بر محیط زیست به کمترین حد ممکن برسد

۱۴) وضعیت بهره وری در کشور ما چگونه است؟ وظیفه ما در این رابطه چیست؟

کشور ما در مقایسه با برخی از کشورها از نظر بهره وری وضعیت چندان مطلوبی ندارد. بنابراین همه موظفیم با برنامه ریزی صحیح، نگرش بهره وری را در همه ی فعالیت های بخش های مختلف اقتصادی (کشاورزی، صنعت و خدمات) ترویج کنیم و به کار بگیریم

ص ۱۶۴

۱۵) کشور ما به توصیه ی چه کسی و چرا سیاست اقتصاد مقاومتی را در پیش گرفته

است؟ مقام معظم رهبری - زیرا پس از انقلاب اسلامی، کشورهای سلطه گر و قدرت های بزرگ اقتصادی که با وقوع انقلاب، منافع خود را در خطر می دیدند مشکلاتی مانند جنگ تحمیلی، تحریم اقتصادی و... را بر سر راه ما قرار دادند تا از پیشرفت کشورمان جلوگیری کنند

۱۶) **اقتصاد مقاومتی یعنی چه؟** یعنی در شرایط سخت بتوانیم کمترین اتلاف هزینه را داشته باشیم، روی پای خود بایستیم، از تولید ملی حمایت کنیم، از اسراف بپرهیزیم و از منابع و امکانات حداکثر استفاده را بکنیم

نکته: میتوانیم بگوییم محور اصلی اقتصاد مقاومتی، «بهره وری» است

۱۷) **وظیفه ی سازمان ملی بهره وری ایران چیست؟** در زمینه ی وضعیت بهره وری و چگونگی راه های افزایش آن در بخش های مختلف اقتصادی کشور مطالعه، سیاست گذاری و نظارت می کند

نکته: نشان سازمان ملی بهره وری ایران

موفق باشید - حسین پور - دبیر مطالعات اجتماعی